

Aanvraagformulier

**Verzoek tot een
Vangnetuitkering Participatiewet over 2016**

Het verzoek is ingediend door het college van burgemeester en wethouders van de gemeente
Zaltbommel over het uitkeringsjaar 2016

Datum: 1 augustus 2017

Ondertekening:

De secretaris,

W. Wieringa

De burgemeester,

dr. J.P. Rehwinkel

Inhoudsopgave

Toelichting	3
1. Globale analyse tekort	4
2. Informatie gemeenteraad	6
3. Opvattingen van de gemeenteraad	6
4. Maatregelen 2016	7

Toelichting

Inleiding

Met de wijziging van het Besluit Participatiewet per 1 januari 2017 is geregeld dat het college alleen via een door de minister van SZW beschikbaar gesteld aanvraagformulier een verzoek tot een vangnetuitkering, als bedoeld in artikel 74 van de Participatiewet kan indienen. Daarbij is toegelicht dat reeds vanaf aanvragen tot vangnetuitkering over 2016 geldt dat deze niet meer vormvrij kunnen worden ingediend. Met deze aanscherping kan de beoordeling door de Toetsingscommissie vangnet Participatiewet aanzienlijk efficiënter plaatsvinden, terwijl de extra belasting voor de aanvragende gemeente minimaal zal zijn. De indiening geschiedt via de website van de Toetsingscommissie vangnet Participatiewet (www.toetsingscommissievp.nl)

Via het voor 2016 vastgestelde aanvraagformulier verstrekt het college alle informatie die de toetsingscommissie nodig heeft om het recht op vangnetuitkering over 2016 te kunnen beoordelen. Het is hierbij nadrukkelijk de bedoeling dat het college alle relevante informatie in het aanvraagformulier vermeldt, zonder verwijzing naar andere brondocumenten.

Via het aanvraagformulier hoeft het college geen informatie te verstrekken over de jaarcijfers (toegekend budget, de netto uitkeringslasten en de door de accountant gerapporteerde foute of onzekere bestedingen), aangezien het ministerie –mede op basis van de SiSa-verantwoording- al over deze gegevens beschikt en zij de toetsingscommissie daarover zal informeren.

In te vullen format VU 2016

Hierna dient het college aan te geven dat voldaan is aan de voorwaarden als bedoeld in artikel 10a van het Besluit Participatiewet, voor het recht op vangnetuitkering over het uitkeringsjaar 2016.

1. Globale analyse tekort

Vereist

De toetsingscommissie moet kunnen vaststellen wat de globale analyse is van de mogelijke oorzaak en omvang van het tekort en van de verwachte ontwikkelingen van dat tekort in de komende jaren.

Toelichting:

Voor een goede beoordeling door de toetsingscommissie is het van belang dat u afzonderlijk informatie verstrekt over onderdelen van het beschreven vereiste.

Antwoord gemeente (hieronder per onderdeel de tekst van de gemeente invoegen)

a. Mogelijke oorzaak en de omvang van het tekort								
i. Omvang tekort. Wat is de inhoud van de globale analyse, waarbij het college ingaat op de mogelijke omvang van het tekort in 2016?								
<p>Volgens onderstaande berekening is er in 2016 een tekort op het BUIG-budget van € 319.496. Omdat tekort meer is dan 5% van het BUIG-budget doen we een aanvraag voor de Vangnetregeling ter hoogte van € 61.998.</p> <p>Aanvullende toelichting op het tekort vanuit Werkzaam Rivierenland: Vanaf 1 januari 2016 is de uitvoering van de Participatiewet door de gemeente overgedragen aan de regionale GR Werkzaam Rivierenland. Werkzaam werkt vanuit een meerjarenbeleidsplan. De maatregelen om tot een financiële tekortreductie te komen, zijn gebaseerd op dit beleid. Ter uitvoering van de wettelijke kaders omtrent de Vangnetregeling heeft Werkzaam het advies Vangnet aan de deelnemende gemeenten uitgebracht, waarin de specifieke maatregelen zijn opgenomen. Het advies is als bijlage 1 opgenomen bij deze aanvraag. De GR Werkzaam heeft voor alle gemeenten op gelijke wijze uitvoering gegeven aan dit advies. Daarom wordt gerapporteerd over de uitvoering voor alle deelnemende gemeenten.</p> <p>Onderstaande tabel toont de omvang van het tekort per gemeente:</p>								
Prognose Buig per gemeente	Culemborg	Gelder-malsen	Maas-driel	Neerijnen	Tiel	West Maas en Waal	Zaltbommel	Totaal
Participatiewet	7.431.838	3.272.670	2.684.914	1.566.775	16.918.740	2.974.881	3.921.551	38.771.370
loaw/loaz	582.752	318.493	327.590	121.147	979.853	568.185	318.118	3.216.136
Ontvangsten	-97.084	-55.764	-40.356	-43.182	-286.430	-57.150	-94.894	-674.860
BBZ Starters	37.078	-	11.694	-	7.925	4.921	5.836	67.454
Loonkostensubsidies	23.729	40.889	23.861	41.266	138.876	23.492	41.037	333.150
Bijzondere bijstand	30.373	25.088	17.836	1.404	112.848	5.215	7.346	200.110
Totaal Uitgaven Buig	7.978.313	3.576.287	3.007.703	1.686.005	17.758.965	3.514.329	4.191.648	41.713.250
Rijksbudget (per 2-10)	7.714.852	3.071.165	2.746.604	1.401.302	15.409.661	3.025.740	3.872.152	37.241.476
Tekort	263.461	505.122	261.099	284.703	2.349.304	488.589	319.496	4.471.774
Tekort %	3,41	16,45	9,51	20,32	15,25	16,15	8,25	12,75
Mogelijke vangnet vergoeding	-	274.785	61.971	179.605	1.193.579	261.658	61.998	2.033.596
Tekort (staffel)	293.834	255.425	216.965	106.502	1.268.573	232.146	264.844	2.638.289
Buig per gemeente	7.714.852	3.345.950	2.808.575	1.580.907	16.603.240	3.287.398	3.934.150	39.275.072
Totaal	8.008.686	3.601.375	3.025.539	1.687.409	17.871.813	3.519.544	4.198.994	41.913.360
<p>De analyse laat zien dat de deelnemende gemeenten een totaal tekort op de BUIG kennen van € 4.471.774. In totaal kunnen zij voor € 2.033.596 een beroep kunnen doen op de Vangnetregeling.</p>								

Via de SiSa-verantwoording 2016 legt Werkzaak verantwoording af over de middelen; deze is voorzien van een goedkeurende accountantsverklaring.

Belangrijke factor voor de overschrijding van het budget is de stijging van het aantal werkzoekenden met een bijstandsuitkering, terwijl de ontwikkeling van het BUIG-budget hierop is achtergebleven.

ii. **Mogelijke oorzaak tekort**

Wat is de inhoud van de globale analyse, waarbij het college ingaat op de mogelijke oorzaak van het tekort in 2016?

De toename van de BUIG-uitgaven wordt veroorzaakt door de groei van het volume van het aantal toegekende uitkeringen in 2015 en 2016. Dit past in het landelijk beeld; de groei van de BUIG-budgetten blijf hierop achter. De ontwikkeling van de arbeidsmarkt in Rivierenland laat geen afwijkend beeld zien.

Structurele ontwikkelingen op de arbeidsmarkt hebben tijdens de voorbije crisisjaren niet stilgestaan. Een aantal trends speelt een rol op de arbeidsmarkt zoals flexibilisering, toename van het aantal zelfstandigen, vergrijzing en veranderingen in kwalificaties van functies. Door toenemende flexibilisering groeit het aantal zelfstandigen harder dan het aantal banen van werknemers. De economische recessie van de afgelopen jaren heeft gezorgd voor een ruime arbeidsmarkt in Rivierenland. Nu de economie herstelt, trekt ook de arbeidsmarkt weer aan. De arbeidsmarkt van na de recessie is een andere dan die van voor de recessie. Niet alle sectoren profiteren van herstel.

Automatisering en digitalisering verhogen de efficiëntie, waardoor minder arbeidskrachten nodig zijn en er hogere eisen aan competenties en opleidingsniveau van werknemers worden gesteld. De arbeidsmarkt is veel flexibeler geworden.

Deze ontwikkelingen maken het voor ouderen, laagopgeleiden en arbeidsgehandicapten moeilijk om zich staande te houden op de arbeidsmarkt. In de regio Rivierenland is het opleidingsniveau lager dan landelijk gemiddeld, waardoor een groter deel van de werkzoekenden moeite heeft een plek te verwerven op de arbeidsmarkt.

De reden van instroom in de bijstand is divers:

- Circa 42 % van de instroom wordt veroorzaakt door in de persoon gelegen omstandigheden (zoals verhuizing, beëindiging relatie, verlies andere inkomensbronnen).
- Circa 37 % van de instroom is arbeid gerelateerd (WW, bedrijfsbeëindiging, arbeid/ziekte wet, studie)
- De instroom van statushouders bedraagt circa 21%.

b. Verwachte ontwikkelingen van dat tekort in de komende jaren.

Wat is de inhoud van de globale analyse, waarbij het college ingaat op de verwachte ontwikkelingen van dat tekort in de komende jaren?

Bij ongewijzigd beleid houden we rekening met een oplopend tekort op de BUIG-budgetten. Daarbij gaan we uit van een groei in overeenstemming met de prognose van het CPB. Op basis van de verwachte toename van het aantal bijstandsgerechtigden is in de begroting 2017 Werkzaak rekening gehouden met de volgende percentages van de groei van het BUIG-budget over de periode 2017 – 2020:
2017: 1,2%

2018: 2,4%

2019: 1,2%

2020: 0,0%

Ondanks de afnemende werkloosheid wordt een stijging van het aantal mensen in de Participatiewet verwacht. Deze stijging wordt veroorzaakt door toename van het aantal statushouders, de uitstroom uit de WW en de verwachte instroom van uit de Wajong.

De uitgevoerde maatregelen (zie hierna) dragen in belangrijke mate bij aan de vermindering van de instroom. Met name de doelstelling Instroombeperking aan de poort is effectief. Momenteel (2017) leidt ca 45% van de aanmeldingen tot een toegekende uitkering (dit was 50%) en is regionaal sprake van een daling van het aantal werkzoekenden met een uitkering levensonderhoud.

2. Informatie gemeenteraad

Vereist

De toetsingscommissie moet kunnen vaststellen dat het college de gemeenteraad in 2016 heeft geïnformeerd over zijn analyse, bedoeld in onderdeel 1 en maatregelen die zijn genomen of zullen worden genomen om tot tekortreductie te komen.

Toelichting:

Hieronder verstrekt u informatie over het informeren van de gemeenteraad over uw in 2016 opgestelde analyse en de maatregelen die u reeds heeft genomen dan wel zullen worden genomen om tot tekortreductie te komen. Het is niet vereist dat al in 2016 maatregelen genomen zijn.

Antwoord gemeente (hieronder per onderdeel de tekst van de gemeente invoegen)

Datum informeren van de gemeenteraad door het college
Op welke datum heeft het college de gemeenteraad geïnformeerd over zijn analyse, bedoeld in onderdeel 1, én over de maatregelen die zijn genomen of zullen worden genomen om tot tekortreductie te komen?
Op 31 augustus 2016 heeft het college de gemeenteraad een adviesnota aangeboden over dit onderwerp.

3. Opvattingen van de gemeenteraad

Vereist

De toetsingscommissie moet kunnen vaststellen wat de opvattingen van de gemeenteraad zijn over de informatie van het college.

Toelichting:

Hieronder dient u aan te geven welke opvattingen de gemeenteraad had bij de door het college aangeboden globale analyse en maatregelen om tot tekortreductie te komen. Indien de gemeenteraad ermee heeft volstaan om de informatie alleen voor kennisgeving aan te nemen, dient

u dat afzonderlijk te vermelden. Zoals reeds eerder vermeld zijn verwijzingen naar brondocumenten niet toegestaan, hetgeen ook geldt indien vergaderingen van gemeenteraad worden opgenomen op video et cetera. Mocht er alleen een video bestaan over de bespreking, dan dient u de kernpunten kort samen te vatten en hieronder weer te geven.

Indien de analyse en maatregelen zijn besproken in een raadscommissie, dan dient u aan te geven hoe de kernpunten in de gemeenteraad zijn besproken of anderszins aan hem zijn teruggekoppeld.

Antwoord gemeente (hieronder per onderdeel de tekst van de gemeente invoegen)

a. Is de informatie besproken in de gemeenteraad?
Ja, op 29 september en 13 oktober 2016.
Indien de informatie is besproken in de gemeenteraad, dan kunnen de relevante onderdelen van het verslag hierna worden toegevoegd dan wel samengevat.
Het college heeft drie beslispunten aan de gemeenteraad voorgelegd: <ul style="list-style-type: none">
- Kennis te nemen van de Vangnetregeling 2016
- Kennis te nemen van de acties om het financiële tekort voor bijstandsuitgaven in 2016 te beperken
- In te stemmen met de (voorbereiding voor) deelname van de gemeente Zaltbommel aan de Vangnetregeling. <p>Bij de adviesnota aan de gemeenteraad is een advies van Werkzaak Rivierenland gevoegd waarin de maatregelen gericht op instroombeperking en uitstroombevordering worden toegelicht. Daarnaast is ingegaan op de werkgeversdienstverlening en handhaving.</p> <p>De gemeenteraad heeft na een aantal korte toelichtende vragen unaniem ingestemd met bovenstaande beslispunten.</p>
b. Is de informatie in de gemeenteraad voor kennisgeving aangenomen?
Ja. Op basis van de behandeling in de gemeenteraad heeft de raad conform ingestemd met het voorstel van het college van B en W.

4. Maatregelen 2016

Vereist

De toetsingscommissie moet kunnen vaststellen welke maatregelen zijn getroffen in het jaar waarin het tekort bestond om het tekort te verminderen en hoe het college het effect van deze maatregelen kwalificeert.

Toelichting:

De informatieverstrekking over dit vereiste moet u zien in de context dat het college niet verplicht is om over 2016 maatregelen tot tekortreductie in uitvoering te hebben genomen. Voor het recht op vangnetuitkering over 2016 is het toegestaan dat het college de gemeenteraad in 2016 informeert over maatregelen die zullen worden genomen en waarvan de uitvoering eerst na 2016 een aanvang neemt. Voor de beoordeling door de toetsingscommissie geeft u allereerst aan of u in 2016 maatregelen heeft getroffen gericht op tekortreductie. Indien maatregelen zijn getroffen, geeft u

vervolgens aan welke maatregelen zijn getroffen om het tekort te verminderen en hoe het college het effect van deze maatregelen kwalificeert. Onder kwalificeren van maatregelen wordt verstaan het aangeven welke effecten de maatregelen hebben. Dat mag het effect zijn van alle maatregelen gezamenlijk of voor zover dit mogelijk is, het effect van elke maatregel afzonderlijk. Kwantificeren van de maatregelen is niet vereist.

Indien het voor u niet mogelijk is een effect van de maatregel te beschrijven, dan volstaat een dergelijke opmerking. Geef daarbij wel aan waarom het niet lukt een effect te beschrijven.

Antwoord gemeente (hieronder per onderdeel de tekst van de gemeente invoegen)

a. Zijn in 2016 maatregelen getroffen gericht op tekortreductie?
Ja.
b. Welke maatregelen zijn getroffen om het tekort te verminderen?
<p>De Vangnetregeling voorziet in financiële compensatie van de gemeenten. Dat betekent dat gestuurd wordt op het behalen van een financieel resultaat op basis van de uitvoering van de vastgestelde beleidsdoelen van Werkzaam. Dat betekent ook dat de maatregelen voor alle gemeenten in gelijke mate worden toegepast.</p> <p>De vangnetmaatregelen worden uitgevoerd voor de realisatie van de volgende hoofdoelstellingen van Werkzaam:</p> <ul style="list-style-type: none">
● Bevorderen van deelname aan het arbeidsproces zodat mensen zelfstandig in hun onderhoud voorzien
● Bevorderen van duurzame uitstroom waardoor mensen niet terugvallen naar een beschutte werkomgeving
● Bevorderen van duurzame uitstroom waardoor mensen niet terugvallen in een uitkeringssituatie
● Bevorderen dat werkgevers maatschappelijk en sociaal verantwoord ondernemen (verbreding en verdieping)
● Iedereen met arbeidspotentieel duurzaam en zo regulier mogelijk aan het werk, zodat iedereen naar zijn of haar maximale vermogen meedoet binnen de maatschappij
● Zorgen voor een rechtmatige en doelmatige verstrekking van bijstand en salaris (WSW) aan mensen die hier recht op hebben
● Organisatie zijn die zoveel mogelijk resultaat boekt tegen zo gering mogelijke kosten
● Borgen van inzicht in effectieve aanpak, instrumenten en methodieken <p>Dit betekent in de praktijk dat vooral ingezet wordt op maatregelen gericht op instroombeperking en uitstroombestemming als speerpunten om het beslag op het BUIG-budget terug te dringen.</p> <p>Werkgeversdienstverlening is ondersteunend aan deze doelstellingen vanuit de visie dat de werkgever de klant is. Daarnaast wordt ingezet op de ontwikkeling van handhaving en verhaal van bijstandsuitkeringen als beheersingsmaatregelen om de uitgaven ten laste van het BUIG-budget te verminderen.</p>
c. Hoe kwalificeert het college het effect van deze maatregelen?
Het college is positief over de uitgevoerde maatregelen om het tekort te reduceren. Over 2016 gezien worden deze maatregelen als optimaal en meest haalbaar gekwalificeerd.

